

สรุปผลการดำเนินการ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor)

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะตามแผนปฏิบัติการ (Action Plan)

โครงการพัฒนาการผลิตปศุสัตว์

กิจกรรมย่อย กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ในฟาร์มเกษตรกร (FMMU)

คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของกรมปศุสัตว์ ภายใต้ DLD-C ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ในประเทศไทย ถือเป็นภารกิจสำคัญของกรมปศุสัตว์ ทั้งนี้ จากการสำรวจสถานภาพการผลิตสัตว์โดยทั่วไปของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายย่อยในปัจจุบัน พบว่ายังประสบปัญหาหลายประการ เช่น การจัดการฟาร์มที่ไม่เหมาะสมหรือยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดการสนับสนุนด้านพันธุ์สัตว์ที่เหมาะสม ความสามารถในการเข้าถึงตลาดหรือแหล่งรับซื้ออย่างทั่วถึง ส่งผลให้ได้รับผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม ตลอดจนการขาดทักษะหรือองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาฟาร์ม หรือระบบการผลิตสัตว์ของตนเองให้ประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตามปัญหาที่สำคัญที่สุดสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ คือ การเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตปศุสัตว์โดยเฉพาะต้นทุนด้านอาหารสัตว์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการเจริญเติบโตของชุมชนเมือง ส่งผลให้พื้นที่ในการผลิตพืชอาหารสัตว์ และพื้นที่สาธารณะที่สามารถใช้ในการเลี้ยงสัตว์ลดลง ผนวกกับการเพิ่มขึ้นของราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น สำนักพัฒนาอาหารสัตว์จึงเสนอแนวทางในการใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์หรือพืชอาหารสัตว์ที่เกษตรกรสามารถผลิตได้เอง รวมถึงการใช้วัสดุเศษเหลือใช้ทางการเกษตร ที่มีราคาถูกและสามารถหาได้ง่ายในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย มาประกอบสูตรอาหารสัตว์ที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่เหมาะสม เพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการของสัตว์ จะช่วยเพิ่มสมรรถนะการผลิต หรือ ลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ภายในฟาร์ม ตลอดจนช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

การจัดตั้งหน่วยบริการจัดการอาหารสัตว์เคลื่อนที่ (Feed Management Mobile Unit, FMMU) และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อออกสำรวจแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ ราคา และช่วงระยะเวลาที่มีจำหน่าย เพื่อจัดทำปฏิทินวัตถุดิบอาหารสัตว์สำหรับใช้งานในพื้นที่ ออกตรวจสอบการให้อาหารที่ฟาร์มของเกษตรกร ปรับสูตรอาหารให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของสัตว์ที่เกษตรกรเลี้ยง รวมถึงเป้าหมายในการสร้างฟาร์มต้นแบบสำหรับใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ และจุดถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีการจัดการอาหารสัตว์ชนิดต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจอย่างเหมาะสมสำหรับการผลิตปศุสัตว์ทุกชนิด ในทุกพื้นที่ของประเทศไทย ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสร้างฟาร์มต้นแบบในการจัดการด้านอาหารสัตว์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ของเกษตรกร

๒.๒ เพื่อออกติดตามให้คำแนะนำในฟาร์มปศุสัตว์ของเกษตรกร และสำรวจข้อมูลวัตถุดิบอาหารสัตว์ในพื้นที่เพื่อจัดทำปฏิทินวัตถุดิบอาหารสัตว์

๒.๓ เพื่อบริการวิเคราะห์คุณภาพอาหารสัตว์ และวัตถุดิบอาหารสัตว์ให้ฟาร์มเกษตรกร

๓. กลุ่มเป้าหมาย

๓.๑ สร้างฟาร์มต้นแบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ จำนวน ๑๐ ฟาร์ม ประกอบด้วย ฟาร์มต้นแบบการผลิตโคนม ๕ ฟาร์ม ฟาร์มต้นแบบการผลิตโคเนื้อ ๓ ฟาร์ม และฟาร์มต้นแบบการผลิตสุกร ๒ ฟาร์ม

๓.๒ ให้บริการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านฟาร์มต้นแบบ ๑๐๐ ราย (หนึ่งฟาร์มต้นแบบต่อยอดเกษตรกร ๑๐ ราย)

๓.๓ วิเคราะห์คุณภาพอาหารสัตว์ และวัตถุดิบอาหารสัตว์ให้ฟาร์มนำร่อง ๑๐ ตัวอย่าง

๔. ตัวชี้วัด

๔.๑ ฟาร์มต้นแบบฯ มีประสิทธิภาพการผลิตสัตว์เพิ่มขึ้น จำนวน ๑๐ ฟาร์ม

๔.๒ ประสิทธิภาพการผลิตสัตว์ของเกษตรกร (เช่น การเจริญเติบโต ลดต้นทุนด้านอาหารสัตว์เพิ่มรายได้ หรือผลตอบแทน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพของผลผลิตให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนเริ่มโครงการฯ

๕. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙

๖. หน่วยงานดำเนินงาน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เชียงราย

๗. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ๑) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย
- ๒) สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่จัน
- ๓) สำนักงานปศุสัตว์อำเภอพาน
- ๑) สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่ฟ้าหลวง
- ๔) สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองเชียงราย
- ๒) ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ลำปาง

๘. ผลผลิต (Output)

ฟาร์มต้นแบบการเลี้ยงปศุสัตว์ของเกษตรกร มีประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๐ ฟาร์ม ให้คำแนะนำและบริการเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ ๑๐๐ ราย

๙. ผลลัพธ์ (Outcome)

สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ของเกษตรกร โดยที่เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตของตนเองได้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้น หรือมีต้นทุนการเลี้ยงสัตว์ภายในฟาร์มลดลง และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรรายอื่นใช้ปรับปรุงวิธีการจัดการด้านอาหารสัตว์อย่างเหมาะสมต่อไป

๑๐. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor)

- ๑๐.๑ ฟาร์มต้นแบบมีความพร้อมรับเทคโนโลยี
- ๑๐.๒ เกษตรกรมีความสนใจในการรับรู้เทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ และเห็นถึงความสำคัญของการเพิ่มมูลค่าของวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในการลดต้นทุนด้านพืชอาหารสัตว์ และการเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร
- ๑๐.๓ เกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ในฟาร์มเกษตรกร

๑๑. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา

ความต่อเนื่องของวัตถุดิบอาหารสัตว์ในพื้นที่ ทั้งในด้านราคาและปริมาณทำให้สูตรอาหารสัตว์ที่ใช้ต้องมีการปรับเปลี่ยนบ่อย เกษตรกรยุ่งยากในการจัดหาวัตถุดิบดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

แนะนำแหล่งของวัตถุดิบอาหารที่มีความแน่นอน ทั้งราคา ปริมาณ พร้อมส่งเสริมการทำแปลงพืชอาหารสัตว์ใช้เองในฟาร์ม

๑๒. ภาพถ่ายประกอบ

ภาพการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ (DLD Co-Ordinator: DLD-C)

โครงการพัฒนาการผลิตปศุสัตว์

กิจกรรมย่อย กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ในฟาร์มเกษตรกร (FMMU)

ผลการดำเนินการคัดเลือกฟาร์มต้นแบบ ผ่านการรับรองคณะกรรมการ จำนวน ๑๐ ฟาร์ม

รายชื่อฟาร์มต้นแบบ จำนวน ๑๒ ฟาร์ม
๑. นายจิตตพจน์ สุวรรณดาร์กำย์ เลขที่ ๒๐๔ ม.๒ ต.โป่งแพ้ว อ.แม่ลาว เชียงราย (โคนม)
๒. นางธนิศา เชื้อกันทา เลขที่ ๒๖๐ ม.๑๐ ต.ป่าอ้อดอนชัย อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย (โคนม)
๓. นายมงคล พรหมโวหาร เลขที่ ๓๘ ม.๓ ต.ป่าก่อดำ อ.แม่ลาว เชียงราย (โคนม)
๔. นายศักดิ์ อาเลอะ เลขที่ ๑๙๓ ม.๙ ต.โป่งแพ้ว อ.แม่ลาว จ.เชียงราย (โคนม)
๕. นายปรีชา ทิพย์สุภา เลขที่ ๖๘ ม.๓ ต.ป่าก่อดำ อ.แม่ลาว เชียงราย (โคนม)
๖. นายณัฐพงษ์ ชัยสวัสดิ์ เลขที่ ๒๖๓ ม.๔ ต.สันติสุข อ.พาน จ.เชียงราย (โคเนื้อ)
๗. ทวาฟาร์ม เลขที่ ๓๕๑ ม.๔ ต.แม่คำ อ.แม่จัน จ.เชียงราย (โคเนื้อ)
๘. นายวสันต์ ด้านทอง เลขที่ ๑๑๕ ม.๑๙ ต.เจริญเมือง อ.พาน จ.เชียงราย (โคเนื้อ)
๙. ฟาร์มศูนย์วิจัยหมูดำดอยตุง เลขที่ ๒๑๒ ม.๖ ต.ห้วยไคร้ อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย (สุกร)
๑๐. นางสาวนิภาธร พรหมสกุลไพศาล เลขที่ ๔๔/๒ หมู่ ๕ ต.แม่ฟ้าหลวง อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย (สุกร)

เข้าติดตามเก็บข้อมูลด้านการจัดการอาหารสัตว์เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นแล้วฟาร์มละ ๑ ครั้ง รวม ๑๐ ครั้ง
ให้คำแนะนำด้านการปรับเปลี่ยนการจัดการอาหารสัตว์ที่เหมาะสมกับฟาร์ม ปัจจุบันอยู่ระหว่างเก็บข้อมูล และ
ปรับเปลี่ยนการจัดการอาหารสัตว์

